

Bart Jan Spruyt: De asieldeal getuigt van klein, achterdijs denken en is geen goede doorvertaling van de verkiezingsuitslag

Posted on 26 oktober 2024 by Bart Jan Spruyt

De PVV heeft dus eieren voor haar geld gekozen: geen noodprocedures buiten de Kamer om, maar een reeks van aangescherpte maatregelen om de asielimpasse te doorbreken. Gaan die wat oplossen? Of hebben we te klein gedacht, vanachter de dijken?

Nadat duidelijk was geworden dat de oorspronkelijke plannen voor een noodwet op verzet van parlement, ambtenaren en Raad van State zouden stuiten en de daarvoor benodigde 'dragende motivering' maar niet op papier leek te kunnen komen, is deze week de voor de hand liggende knoop doorgehakt. Wilders onderhandelde met NSC (de grote dwarsligger binnen de coalitie) en die gesprekken hebben geresulteerd in het oppoetsen van enkele plannen die grotendeels al in het regeerprogramma stonden. En die dus gewoon door Eerste en

Tweede Kamer zullen worden behandeld.

Dubbelzinnigheid bij links

‘Geen artikel 110/111-procedure maar wel met spoed fors strengere asielmaatregelen! Erg blij mee. Hoop dat de hele coalitie hier mee instemt!’, juichte Wilders op X. Maar vriend en vijand, van links tot rechts, zegt en schrijft dat de nu aangekondigde maatregelen eigenlijk niet zo heel veel voorstellen. Al staat links er wat dubbelzinnig in. Haha, stelt niks voor, dat pakket. Maar tegelijkertijd – dat dan weer wel – zou dit pakket de ondergang van Nederland als beschaafde natie inluiden: asielzoekers, aldus *Volkskrant*-columnist Jarl van der Ploeg, zouden in de toekomst alleen nog maar in leven kunnen blijven door zich te prostitueren. En wat nu aan het licht komt, althans volgens *singer-songwriter* Blaudzun in – opnieuw – *de Volkskrant*: hoezeer Nederland eigenlijk altijd al een racistisch land is geweest. Terwijl we op de [lijst](#) van minst racistische landen ter wereld op nummer drie staan.

Maar goed, het gesloten compromis heet asielnoodrechtwet en de hoofdlijnen ervan luiden zo ongeveer als volgt. Verblijfsvergunningen voor onbepaalde tijd worden afgeschaft. Verblijfsvergunningen voor bepaalde tijd gaan van vijf jaar naar drie jaar.

Er komen grenscontroles, vanaf eind november, zodat asielzoekers die elders in Europa al asiel hebben aangevraagd, direct kunnen worden teruggestuurd. Ongedocumenteerde asielzoekers worden vastgezet. Het nareizen van meerderjarige kinderen en ongehuwde partners (jaarlijks enkele duizenden) moet onmogelijk worden. De dwangwet voor spreading van asielzoekers wordt mogelijk dit jaar nog afgeschaft. De taakstelling voor gemeenten om statushouders een woning te geven, wordt afgeschaft. Statushouders worden verplicht een aangeboden woonplek te accepteren. Statushouders krijgen geen voorrang meer op sociale huurwoningen. Er komt een aanscherping van het landenbeleid: delen van Syrië worden voortaan als veilig betiteld. In plaats van 500 gaat Nederland maximaal 200 door de VN (UNHCR) geselecteerde vluchtelingen opvangen.

Iedere maatregel is natuurlijk een verbetering van de huidige situatie. En het is een deal. De coalitie is gered en is daarmee de eerste winnaar van maanden discussie. Er komen voorlopig geen nieuwe verkiezingen. Maar brengt deze deal het uiteindelijke doel, het inperken van de asielstroom, dichterbij? Want daar ging het toch allemaal over: bij de val van het kabinet en bij de daaropvolgende

verkiezingen van november vorig jaar. Er komen grenscontroles, gezinshereniging wordt bemoeilijkt, door de VN geselecteerde kwetsbare vluchtelingen worden in aantal minder, maar gaan deze maatregelen zorgen voor een grote daling van de instroom (vorig jaar zo'n 48.000 asielzoekers, inclusief nareizigers)?

Als de instroom significant daalt, worden ook de problemen in de opvang (de doorstroom) minder. Daarom is binnen de coalitie ook afgesproken dat voorstellen om de instroom te beperken en maatregelen met betrekking tot de opvang rond dezelfde tijd zullen worden ingediend. Dat is in theorie prachtig, maar tegelijk is duidelijk dat verschillende andere maatregelen natuurlijk wel degelijk voor het opstropen van de doorstroom zullen zorgen.

Het is dus nog maar de vraag of dit het pakket is dat niet alleen een zekere daadkracht suggereert, maar ook daadwerkelijk positieve gevolgen zal hebben – en of rechts Nederland hierbij de vingers aflikt.

Typisch Nederlands

Wat verrast is de vraag waarom het eigenlijk niet is gelukt om een 'gedragen motivering' voor die noodprocedures uit de Vreemdelingenwet te formuleren. De gevolgen van de immigratie voor het woningtekort, de verzorgingsstaat en de gezondheidszorg – zozeer dat de overheid haar grondwettelijke plichten op dit gebied niet kan nakomen – zijn immers manifest. En daar komt het allerbelangrijkste nog bij, een aspect dat alleen door migratie-expert Jan van de Beek wordt benoemd: 'de culturele afstand' van vele nieuwkomers tot de Nederlandse rechtsstaat en waarden en normen. Dat leidt tot een samenleving waarin vertrouwen afbrokkelt, en dat vertrouwen is nu net het fundament van een samenleving.

Wat eveneens verrast is dat deze deal zo Nederlands is, zo achter de dijken gesloten. In heel Europa voltrekt zich een wending naar een streng migratiebeleid. We schuifelen daar voorzichtig achteraan, via een poldercompromis waarin vooral partijbelangen tegen elkaar zijn weggestreept. In niets klinkt enig besef van urgentie door met betrekking tot de culturele consequenties van al te open grenzen. Het is een pakket dat BBB en PVV hebben aangegrepen als laatste kans om iets van hun macht in Tweede en Eerste Kamer in beleid om te zetten. En waarbij de VVD en NSC zijn meegegaan, omdat de VVD niet nog eens kan breken en NSC electoraal op imploderen staat.

Wat heeft de kiezer gewonnen?

De deal is dus vooral het resultaat van klein, achterdijs denken. Die deal komt nu in de Tweede Kamer, en die zal natuurlijk de hele trukendoos opentrekken om de plannen te vertragen en indien mogelijk af te stellen – al dan niet gesouffleerd door NSC, en luidruchtig ondersteund door tal van ‘maatschappelijke organisaties’ die moord en brand zullen schreeuwen.

Wat precies de effecten van alle maatregelen zullen zijn, zullen we niet morgen of volgende week weten, maar die moeten in de loop van de komende jaren duidelijk worden. Dan zal blijken of niet alleen de coalitie maar ook de kiezer hier iets bij gewonnen heeft. Maar nu al kunnen we zeggen dat het eigenlijk en ten diepste verontrustend is dat een bij verkiezingen uitgesproken zorg in de politieke werkelijkheid zo kleintjes wordt doorvertaald.

[Bart Jan Spruyt](#) is historicus en journalist. Zijn columns over politiek en samenleving verschijnen iedere zaterdag in Wynia's Week.

Wynia's Week verschijnt nu drie keer per week! De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. **Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!**